LUONTO JA YMPÄRISTÖ

Suurin osa kalastuksesta edellyttää jatkossakin vesienomistajan lupaa.
KALASTUSNEUVOS EIJA KIRJAVAINEN, MMM

Vesialueen omistaja päättää jatkossakin kalastuksesta

Uusi kalastuslaki tuotti ennätysmäärän (208) lausuntoja alan yrityksiltä ja yhteisöiltä. Vesialueen omistaja voi jatkossakin määrätä kalastusluvista ja -maksuista.

JAANA KANKAANPÄÄ

Uutta kalastuslakia on valmisteltu jo yli neljä vuotta. Sen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2015 alussa.

Kalaporukoissa suurin puheenaihe viime aikoina on ollut valmisteilla oleva kalastuslaki. Lakiluonnoksesta on annettu 208 lausuntoa.

”Se taitaa olla maa- ja metsätalousministeriön kaikkien aikojen ennätys”, maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskinen** (kok.) tuumaa.

Aihe oli kuuma myös valtakunnallisilla kalatalousaluepäivillä keskiviikkona Helsingissä.

Kalastusalueiden lakiesityksestä antamissa lausunnoissa huolta on herättänyt vesialueen omistajan oikeus päättää kalastusoikeudesta.

Kalastusneuvos **Eija Kirjavainen** maa- ja metsätalousministeriöstä myöntää, että lakiesityksen sanamuotoa on selkeytettävä.

Kalastuksesta määrääminen, kuten kalastusluvat ja -maksut, pysyvät jatkossakin vesialueen omistajalla.

”Jatkossakin luville voidaan asettaa ehtoja, määrätä vaikkapa verkkojen silmäkoosta. Suurin osa kalastuksesta edellyttää jatkossakin vesienomistajan lupaa”, Kirjavainen vakuuttaa.

Vastakkainasettelu myönnetään

Keskustelu on ollut hyvin tunteikasta, sillä kalastuslaki sisältää kalastuksen elinkeinona sekä laajan kirjon virkistyskalastusta. Aina eivät kaikkien edut kohtaa.

Koskinen myöntää vastakkainasettelun.

”Vastakkainasettelusta on päästävä vuoropuheluun”, hän sanoo.

Koskinen vakuuttaa siitä, että eri tavoitteet voivat toteutua yhtä aikaa.

Työrukkasena sovittelussa toimii maa- ja metsätalousministeriö. Siellä on tehty uusi yhteistyötä korostava strategia kalataloushallinnosta.

Kalastusta ei kielletä

Lakiesitystä on myös arvosteltu liian luonnonsuojelukeskeiseksi.

Jukka Kulakka Vammalasta kysyikin, miten paljon ministeriössä annetaan painoarvoa aktivistien lausunnoille.

Kirjavainen vakuutti, että ministeriö kuuntelee kaikkia, muitakin kuin aktivisteja.

Koskinen korostaa, että tarkoitus ei ole kieltää kalastamista, vaan tukea kantojen kasvua ja luonnollista lisääntymistä.

Esimerkiksi rasvaevän leikkaaminen istutettavista kaloista antaa työkalun, jolla paikallista suojelua voidaan edistää.

Kun kalalta leikataan evä, se erottuu luonnonkaloista ja luonnon yksilöt voidaan suojella.

> Kotitarvekalastus on suuressa Lapissa ja Kainuussa perheiden ruokahuollossa merkittävä tekijä.«
> KARI KYRÖ

Keskustelussa huolta herätti, että vesi- ja kalastusasiat ovat usean eri ministeriön hallinnassa.

Lakiuudistus lisää esimerkiksi kalastukseen liittyviä tehtäviä elykeskuksissa. Siellä resurssit kuitenkin määrää työ- ja elinkeinoministeriö. Eikä resurssien lisäämiseen ole varaa.

Kotitarvekalastuksen pitää jatkua

Kari Kyrö Inarista toivoi, että uudessa laissa varmistettaisiin kotitarvekalastuksen jatkuminen.

”Kotitarvekalastus on suuressa Lapissa ja Kainuussa perheiden ruokahuollossa merkittävä tekijä”, Kyrö sanoi.

”On tarpeen laittaa se esille selkeämmin”, Kirjavainen sanoi.

Koskisen mukaan Suomen tavoitteet EU:n yhteisen kalastuspolitiikan valmistelussa toteutuivat hyvin.

Ministeriön elinkeinokalatalouden yksikön päällikkö **Risto Lampinen** täsmentää, että kalastuselinkeinon kehittämisessä Suomi sai hyvän tuloksen, mutta EU:sta tuleva hallinnollinen taakka on suuri.

”Tavoitteena on, että mitään velvoitteita, mitä ei ole pakko, ei toimijoille aseteta.”

Euroopan meri- ja kalatalousrahaston ohjelmakausi on vuosina 2014–2020.

AIMO VAINIO

Metsästäjäliitto: Susien seurannasta hyötyjä

Suomen metsästäjäliiton mielestä susien pantaseurantaa pitää jatkaa. Siitä on monia hyötyjä.

Susien ylimalkaisten sijaintietojen välittäminen verkkosivujen kautta ehkäisee koiravahinkoja, liitto katsoo. Palvelusta on suuri hyöty metsästyskoiratoiminnalle, eikä palvelua pidä lopettaa.

Liitto tuomitsee pantatiedon mahdollisen käytön laittomuuksiin. Yli 300 000:ta metsästäjää ei pidä leimata muutaman lakia kunnioittamattoman takia.

Liitto huomauttaa, että paikannustietoa käyttävät myös muut kuin metsästäjät. Paikannustieto lisää muun muassa susien bongausta.

Koiran kanssa metsästävät välttävät alueita, joilla on susia. Siitä hyötyvät myös sudet, Metsästäjäliitto toteaa tiedotteessaan.

REIJO VESTERINEN

Kansallispuistot vetivät väkeä

Suomen kansallispuistoissa kävi viime vuonna keskimäärin kahdeksan prosenttia enemmän väkeä kuin toissa vuonna.

Suomessa on 37 kansallispuistoa, ja viime vuonna niissä vierailtiin yhteensä yli 2,2 miljoonaa kertaa.

Metsähallituksen mukaan puistojen kävijät toivat retkillään puistojen lähiseuduille 115,5 miljoonaa euroa ja 1 484 henkilötyövuotta, mikä on noin 5 prosenttia edellisvuotta enemmän.

Laskelman mukaan kansallispuistojen retkeilypalveluihin investoitu euro poikii keskimäärin 10 euroa lähiseudulle.

Suosituin kohde oli jälleen Lapissa sijaitseva Pallas-Yllästunturin kansallispuisto, jossa käytiin lähes 490 000 kertaa. Kävijämäärä kasvoi toissa vuodesta kolme prosenttia.

Espoossa sijaitseva Nuuksion kansallispuisto kasvatti kävijämääräänsä vuodessa peräti 43 prosenttia. Nuuksiossa vierailtiin viime vuonna noin 267 000 kertaa, toissa vuonna noin 183 000 kertaa.

Metsähallituksen mukaan tärkein syy Nuuksion suosion kasvuun on puiston kupeeseen toukokuussa avattu Suomen luontokeskus Haltia. Haltiassa vierailtiin viime vuonna 95 000 kertaa.

MT–STT

Riistapäällikölle sakot metsästysrikoksesta

Suomen riistakeskuksen Etelä-Savon riistapäällikkö **Petri Vartiainen** on tuomittu metsästysrikoksesta sakkoon. Pohjois-Karjalan käräjäoikeuden mukaan Vartiainen ampui hirviemon, jota seurasi vuotta nuorempi jälkeläinen.

Tuomioon johtanut teko tapahtui laillisessa hirvenmetsästyksessä Kiteellä lokakuussa 2013. Vartiainen hiipi kahden koiran haukussa olevien hirvilehmän ja vasan lähelle. Eläimet olivat koirapyynnissä tyypillisessä paikassa, tiheässä nuoressa metsässä.

Metsästäjä tunnisti haukussa olevista hirvistä toisen emäksi, toisen urosvasaksi. Kun vasa pitkän odottelun jälkeen siirtyi aukkopaikkaan, Vartiainen ampui sitä kohti yhden laukauksen.

Ampumamatka oli ”haulikkoholli”, noin 35 metriä.

”Ennen laukausta katsoin vielä asetta laskematta kiikarin yli, missä koirat olivat”, Vartiainen kertoo.

Hämmästys oli suuri, kun laukauksen jälkeen kuolleena löytyikin naarashirvi, ei vasa.

Käräjäoikeuden mukaan Vartiainen oli menetellyt ”törkeästä huolimattomuudesta”. Rangaistus oli sakkoa 930 euroa. Huutokaupalla myydyn hirven lihojen arvo 1 949 euroa tuomittiin valtiolle.

Poliisitutkinnan valokuvista ilmenee, että näkyvyys ampumapaikalta ampumasuuntaan ei ole esteetön. Sitä heikentävät tiheä taimikko, osittain lehdessä olevat puut ja muu kasvillisuus.

Vartiaisen mukaan paikka oli tavanomainen hirvihaukussa. Vaikka hirvet eivät ole koko ajan ja kokonaan näkyvissä, rauhassa odottamalla tulee tilaisuus eläimen tunnistamiseen ja tappavaan laukaukseen.

Tuomittu kiistää teon törkeyden

Vartiainen ei kiistä tapahtunutta mutta kiistää törkeän huolimattomuuden. Lähes 30 vuoden hirvenmetsästyskokemuksellaan hän arvelee luodin osuneen risuun lähellä aseen piippua ja muuttaneen suuntaansa.

Aseen kaliiperi on 9,3 milliä. Käytetyn puolivaippaluodin paino oli 18,5 grammaa.

Vartiainen on ilmaissut tyytymättömyyden oikeuden päätökseen ja aikoo hakea valituslupaa hovioikeudesta.

Suomen riistakeskuksen mielestä tuomio ei tässä vaiheessa vaikuta Vartiaisen työn hoitamiseen. Riistakeskuksen mukaan kyseessä oli tavanomaisessa hirvenmetsästyksessä tapahtunut vahinko, josta Vartiainen itse välittömästi ilmoitti viranomaisille.

Vartiainen on tutkinnan ajan ja tuomion ollessa ilman lainvoimaa pidättäytynyt hoitamasta julkisia hallintotehtäviä.

Työnantaja Suomen riistakeskus luottaa Vartiaiseen täysin, johtaja **Reijo Orava** viestittää. Jos annettu tuomio jää valituksen jälkeen lainvoimaiseksi, keskus harkitsee uudelleen sen vaikutukset Vartiaisen työtehtäviin.

REIJO VESTERINEN

REIJO JUURINEN/KUVALIITERI

Uros liikkuu eniten kevään pariutumisaikana, ja naaraan elinpiiri laajenee syksyä kohden, Anni Raition väitöstutkimuksesta ilmenee.

VÄITÖS

Siilin elinpiiri kymmeniä hehtaareja

Urossiili liikkuu keskimäärin 98 hehtaarin ja naaras keskimäärin 55 hehtaarin alueella, filosofian maisteri **Anni Rautio** toteaa väitöstutkimuksessaan.

Rautio kiinnitti siilien piikkeihin radiolähettimiä. Tutkimuksessa selvisi, että pohjoisessa siilit liikkuvat laajemmalla alueella kuin Keski-Euroopassa elävät.

Uros liikkuu eniten kevään pariutumisaikana. Naaraan elinpiiri laajenee syksyä kohden.

Joensuun korkeudella siilin talvihorros kestää kahdeksan kuukautta. Aikaa lisääntymiseen, poikasten hoitoon ja vararavinnon hankintaan ei jää paljon.

Kovakuoriaisten ja kastematojen lisäksi siili syö ihmisen tarjoamaa ravintoa.

Yli puolet siileistä kantoi salmonellaa. Monilla oli myös sisäloisia, esimerkiksi keuhkomatoja.

Iän myötä elimistöön kertyy ympäristömyrkkyjä. Kuolleina löydettyjen siilien myrkkypitoisuudet olivat vähäisiä.

Kaupungeissa liikenne on hyvin yleinen siilien kuolinsyy. Liikenne tappaa siilejä eniten heinä–elokuussa.

Luonnollisista kuolinsyistä yleisimmät ovat poikasten nääntyminen loppukesällä ja uroksia vaivaava tassutulehdus.

Raution biologian alan väitöskirja tarkastetaan Itä-Suomen yliopistossa Joensuussa 14. helmikuuta.
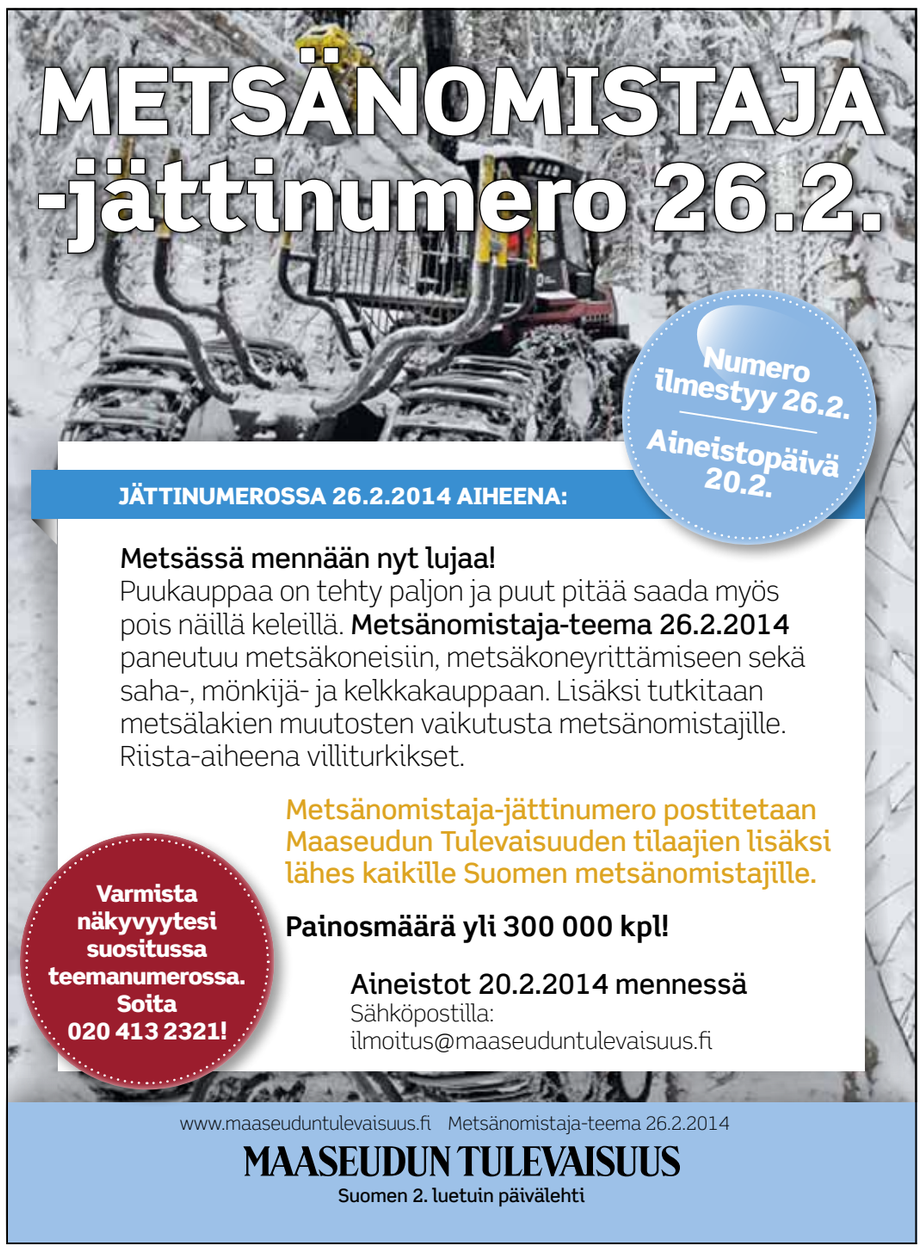
REIJO VESTERINEN